

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut: Qanoq ililluta ineqarnermut aningaasat immikkoortinneqarsimasut atorluarneqarsinnaaneri qulakkeersinnaavavut?
(Inatsisartuni ilaasortaq, Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoq)

Inatsisartuni ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq, qanoq ililluta namminersortut pisortallu inissialiortiternerinut aningaasat Nunap Karsiani immikkoortinneqartut atorluarneqarsinnaanerinik qulakkeersinnaanerput pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuuteqarpoq. Aamma Anthon Frederiksen oqaaseqaateqartoqarnissaanut siunnersuummik saqqummiussivoq.

Ineqarnermut aningaasat immikkoortinneqartut inuiaqatigiinnut tamarmiusunut sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaqutaasussanngorlugit atorluarneqartussaanerinut Naalakkersuisunit isumaqataavugut. Aamma ineqarnermut sanaartornermullu aningaasaliissutit nunatsinni immikkoortunut tamarmiusunut iluaqutigineqassasut Naalakkersuisooqatigiit naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutitsinni ilaavoq.

Tassalu inissialiortiternerit sumiiffimmi aningaasalersuinissamut atugassarititaasunut naleqqussarneqassapput, taakkulu sisamanngorlugit immikkoortinneqarsinnaapput:

- 1) Pisortat sanaartornerat (Namminersorlutik Oqartussanit aamma/imaluunniit kommuninit aningaasalersorneqartut)
- 2) Namminersorluni aningaasalersorneqartut (100 %-imik namminerisamik, namminersorluni ileqqaakkat)
- 3) Aningaaserivimmit taarsigassarsiat (Amerlanertigut sumiiffinni illut akikiffigisaanni aamma realkreditimut taarsigassarsinissamut periarfissaqarfiunngitsuni)
- 4) Realkreditimit taarsigassarsineq (qinnuteqaatit aalajangersimasunik naliliiffigereernerisigut taarsigassarsiaritinneqartartut, maannarpiaq illoqarfinni sisamaannarni)

Innuttaasut angerlarsimaffinnik imminnut pilersornerat siuarsaavigilluarumallugu, sumiiffinni realkredit aqqutigalugu taarsigassarsiniarfusinnaasuni innuttaasut angerlarsimaffissaminnik namminneq sanaartortitsinissaat siuarsaavigissallugu pissutissaqarluarpoq. Pisortat inissianut 20/20/60-imik taarsigassarsititsineranni, tamarmiusumi sanaartornermut akiusoq 2,3 mio. koruunit sinnerlugit annertussuseqartillugu taarsigassarsiarititat 587.500 koruunit tikillugit amerlassuseqarsinnaasarput. Tassa imaappoq pisortat inissiamik attartortittakkamik ataatsimik sananeranni akiusup nalinga atorlugu, pisortat 20/20/60-imik taarsigassarsititsinerini inissiat sisamangajaat, imaluunniit piginneqatigiilluni inissiat marluk, illunulluunniit sanaqataaffiusut aappaa avillugu taarsigassarsititsisoqarsinnaavoq.

Pisortanit taarsigassarsiarititassat inissiaq iserterfigineqarnissamut piareernerangat aatsaat akilerneqartarput. Taamaattumik suliffissat, sanaartornerup nalaani najukkani sanasut inuttalersimasaat, kiisalu akileraarnermut akiliutit, sanaartornermit pilersinneqartut inuiaqatigiit iluaqutigisarpaat. Eqqaamassavarput, innuttaasut inissiamik najukkaminnik namminneerlutik pigisaqarsinnaanerat tapersersunngikkutsigu, tamanna pisortat inissiaataasa attartortittakkat annertunerusumik pisariaqartinneqarnerinik kinguneqartussaammat.

1998-imiit ullumikkumut realkreditimit taarsigassarsisarfiit inissianut taarsigassarsiarititaat 587,4 mio. koruuniniit (587.400.000) 2,9 mia. koruuninut (2.953.679.000) amerlisimapput. Taarsigassarsiaritititat suliaqarnermut inissialiortiternermullu, pisortat inissiaataannik attartortittakkanik taarsissallugit ajornakusoorsinnaasunut takussutissaapput. Allatut oqaatigalugu inissiat nammineerluni pigisat aamma piginneqatigiilluni inissiat sananeqarsimanngitsuuppata ullumikkut inissaaleqineq sulii annertunerusimassagaluarpoq. Suliassaqarfiup taassuma takutippaa nunatta karsiata inissialiortiternermut nammatassaralui qanoq annertutigisumik oqilisaanneqartigisimanersut. Tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussat siunissami aserfallatsaaliuinissaq isumagisussaannngilaat. Taamaattumik 20/20/60-imik aqqissuussinerup ingerlaannarnissaa Naalakkersuisut naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissutaannut ilaavoq.

Piffissami nunatta karsianit isumalluutit siunissami unammilligassanut annertuunut amikkisaarfiunerisa ersarinneruleriartorfiani – tamannalu ineqarnerinnarmut atuutinngilaq – Nunatta karsianit tapiissutit innuttaasut pisariaqartitarpiaannut siunnerfeqarnissaannik oqaaseqaatissatut siunnersuummut Naalakkersuisunit tapersiisinnaavugut. Tamanna aamma inatsisinut atuuttunut, soorlu inissialiortiternermut, illunut ataatsimoorussanut, illuliassanut il.il. tapersiissuteqartarnej pillugu Inatsisartut peqqussutaannut nr. 11-mut, 19. november 2007-imeersumut, ineqarnermullu tapiissuteqartarnerup iluarsaanneqarnissaanut siunnersuummut saqqummiunneqartumut annertuumik ilanngunneqarpoq.

Naalakkersuisunit paasinninnerput naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat ineqarnermut politikkiat aallaavigalugu inuiaqatigiit pilliuteqartillugit pisuut pisuunngoriartornerannik oqarneq tunngavissaqanngilaq.

Nunatsinni innuttaasunit amerlalluinnartut inissiani attartortittakkani najugaqarnissamut taarsiullugu annertuumik alloriarsimapput, inoqutigiillu inissianik imminnut pilersornissaat suliniutigisimallugu. Inuit amerlasuut illunut sanaqataaffiusunut, atortussaat 1,2 mio. koruunit tikillugit naleqartunut utertillugit akilersornissaannut pisussaaffeqarfiunngitsunik taarsigassarsisimapput, tamannalu sioqqullugu innuttaasut nammineerluni illuliassanut atortussanik tikisitsinnaasimapput. Innuttaasut taakku annertuumik suliniuteqarsimapput namminneq angerlarsimaffissaminnik imminnut pilersorniarlutik.

Taamatuttaaq innuttaasut amerlasuut illumik inissiamilluunniit nammineerluni pigisassamik sananissamut 587.500 koruuninik taarsigassarsisinnaaneq atorsimavaat. Innuttaasut taakku inuiaqatigiit akiligaannik pisuujunerarneqarnerat Naalakkersuisunit tapersinngilarput. Paarlattuanilli nunatsinni nunaqarfinni illoqarfinnilu innuttaasut taakku suliniuteqarsimanerat pillugu Naalakkersuisunit qutsaviginiarpavut.

Taamatut oqaaseqarlunga neriuppunga pilersitsiviulluartumik pitsaasumillu oqallikkumaartugut.